

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/40/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7020200486
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zdenka Reisenauerová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:7020200486.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej /sudca spravodajca/ a členov senátu JUDr. Jany Martinčekovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: Z. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. U., V. XXX/XX, právne zastúpeného: JUDr. Ján Lemeš, advokát so sídlom v Košiciach, Žižkova 19, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta 8 a 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 45352-2/2020-BA zo dňa 29.04.2020, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18. februára 2021, č.k. 4Sa/11/2020-36, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18. februára 2021, č.k. 4Sa/11/2020-36 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

odôvodnenie:

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zo dňa 18. februára 2021, č. k. 4Sa/11/2020-36, postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c/ a e/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zrušil rozhodnutie žalovanej č.:45352-2/2020-BA zo dňa 29.04.2020, ako aj prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Trebišov č.: 9131/2019-TV-DvN, zo dňa 11.11.2019 a vec vrátil prvostupňovému správnomu orgánu na ďalšie konanie. Žalovaná rozhodnutím č.: 45352-2/2020-BA zo dňa 29.04.2020 postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie č.: 9131/2019-TV-DvN, zo dňa 11.11.2019, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2017 a podľa článku 61 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia z 29. apríla 2004 (ďalej len „Základné nariadenie“).

2. Obsahom administratívneho spisu mal krajský súd za preukázané, že žalobca bol Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie dňa 23.6.2017 a dňa 06.07.2017 žalobca vyplnil tlačivo - Žiadosť o dávku v nezamestnanosti, v ktorom uviedol, že v období od 23.06.2006 do 12.05.2017 bol zamestnaný v členskom štáte Európskej únie - Írsku, v spoločnosti PRL Group Logistics so sídlom v Dubline, pričom sa nevracal do miesta bydliska denne ani najmenej raz do týždňa, preto údaje o svojom bydlisku mal povinnosť preukázať na tlačive - Vyhlásenie žiadateľa na účely posúdenia bydliska. Žiadosť o dávku v nezamestnanosti bola doručená Sociálnej poisťovni, pobočka Trebišov (ako správny orgán prvého stupňa), dňa 07.07.2017. Z vyhlásenia žalobcu na účely posúdenia bydliska zo dňa 07.07.2017 vyplýva, že dôvodom odchodu žalobcu do Írska bolo zamestnanie (v Írsku pracoval ako skladník). Žalobca vo vyhlásení ďalej uviedol, že v Írsku bol tiež jeho

brat (ten v Írsku pracoval od roku 2008). Konštatoval, že Slovenskú republiku navštevoval pravidelne každých zhruba 6 mesiacov z dôvodu návratu domov, pričom štátnu príslušnosť, rodinu a blízkych uviedol žalobca ako príklad zachovania väzieb k Slovenskej republike počas výkonu zamestnania v Írsku. Podľa údajov uvedených Department of Social Protection, EU Records, Ireland (ďalej aj príslušná inštitúcia členského štátu EÚ v súlade s čl. 1 písm. q/ nariadenia alebo príslušná inštitúcia Írsku) vo formulári U002 zo dňa 25.07.2017 doručeného Sociálnej poisťovni, pobočka Trebišov, dňa 01.08.2017, bol žalobca zamestnaný v Írsku v období od 15.05.2006 do 12.05.2017. Zo zápisnice spísanej v Sociálnej poisťovni, pobočka Trebišov, dňa 28.08.2017 vyplývajú vyjadrenia žalobcu, že dôvodom jeho odchodu do zahraničia bol nedostatok pracovných príležitostí na území Slovenskej republiky. Počas výkonu zamestnania na území Írsku bol sám a býval v prenajatom dome v samostatnej izbe. Počas obdobia kedy pracoval v Írsku, cestoval na územie Slovenska približne 4 až 5 krát ročne, pričom dve návštevy trvali minimálne dva týždne a ostatné návštevy približne 3 až 4 dní. Na územie Slovenska žalobca cestoval vlakom, lietadlom a aj vlastným autom. Pokiaľ ide o jeho väzby k Slovenskej republike, uvádza svoju rodinu, blízkych a štátnu príslušnosť. Po ukončení pracovného pomeru v Írsku sa rozhodol hľadať si zamestnanie na území Slovenska. Zo zápisnice tiež vyplýva, že žalobca je majiteľom účtu vo VÚB banke (s dátumom otvorenia dňa 26.9.2003) - VÚB konto, vo VÚB banke má tiež Vkladnú knižku s výpovednou lehotou, životné poistenie má uzatvorené v Generali Poistovňa, a.s. a mobilné služby od slovenského mobilného operátora Orange využíva od 27.07.2012. Na území Slovenska vlastnil motorové vozidlo od roku 2012, ktoré bolo poistené v Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. (pozn. súdu - uvedené informácie sú preukázané listinami na čl. 7 administratívneho spisu). Žalobca do zápisnice ďalej uviedol, že na území Slovenska žiadnu nehnuteľnosť neovláda, a počas zamestnania v Írsku pravidelne finančne prispieval svojim rodičom na chod domácnosti (t.j. dom v obci U., v ktorom žalobca býva, a ktorého vlastníckymi sú jeho rodičia). V obci U. je tiež členom Reformovanej cirkvi. V závere dodal, že po operácii v nemocnici v Košiciach v období od novembra 2016 do februára 2017 sa zdržiaval na území Slovenska. V zápisnici spísanej v Sociálnej poisťovni, pobočka Trebišov, dňa 08.07.2019 žalobca okrem už uvedených informácií dodal, že po skončení pracovného pomeru v Írsku požiadal o dávku v nezamestnanosti v Írsku. Príslušná inštitúcia Írsku ho však informovala, že v prípade priznania dávky v nezamestnanosti musí žalobca zostať na území Írsku minimálne ďalší mesiac. Žalobca to však splniť nemohol, pretože v Írsku už nemal podnájom, a preto sa musel vrátiť na Slovensko. V Írsku teda nebol poberateľom dávky v nezamestnanosti. Ďalej uviedol, že v čase práceneschopnosti poberal nemocenské dávky na území Írsku a striedavo sa zdržiaval na území Írsku a Slovenska. Po návrate na Slovensko mal žalobca sľúbené nové zamestnanie na Slovensku, k pracovnoprávnemu vzťahu však nedošlo, preto sa zaevidoval na úrade práce neskôr, nie hneď po ukončení pracovného pomeru v Írsku. Dodal, že počas trvania pracovného pomeru na území Írsku, si žalobca hľadal prácu aj na Slovensku, no neúspešne. Žalobca k svojej rodinnej a bytovej situácii na území Írsku do zápisnice uviedol, že do Írsku odcestoval so svojim známym. Počas trvania pracovného pomeru v Írsku býval v podnájme v Dubline, najskôr v jednoizbovom byte spolu s ďalšími tromi známymi a neskôr v dvojizbovom byte s ďalšími tromi osobami. V roku 2008 sa žalobca presťahoval do podnájmu do rodinného domu, kde mal prenajatú izbu so svojim známym, ktorý tiež pracoval v Írsku. V roku 2009 sa žalobca presťahoval do mesta Newcastle, kde býval rok v podnájme v rodinnom dome s ďalšími štyrmi osobami. V roku 2010 sa vrátil do Dublinu, kde býval v podnájme v dvojizbovom byte s ďalšími kamarátmi. Asi po pol roku sa žalobca presťahoval do ďalšieho podnájmu (bytu), kde býval asi 3 roky. Na prelome rokov 2013 a 2014 sa presťahoval do rodinného domu v meste Sallins, kde býval v podnájme v samostatnej izbe sám, a to až do ukončenia pracovného pomeru v Írsku.

3. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 195 v znení účinnom do 31.12.2017, § 196 ods. 1,2,6,7, § 209 ods. 1,4, § 104 ods. 1,7, ako i právnu úpravu obsiahnutú v Nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „Základné nariadenie“) v čl. 61 ods. 1,2, čl. 65 ods. 2 a 5 písm. a/, čl. 1 písm. j/ a k/, a Nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009 (ďalej len „Vykonávacie nariadenie“) v čl. 11, postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach, za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa prvej hlavy tretej časti S.s.p. a dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

4. Krajský súd konštatoval, že v konaní pred správnymi orgánmi neboli sporné skutočnosti týkajúce sa doby poistenia v nezamestnanosti žalobcu dosiahnuté v Írsku, vychádzajúc z formuláru U002

a písomného potvrdenia príslušnej inštitúcie Írska zo dňa 25.10.2019. Za sporné však krajský súd považoval zohľadnenie tejto doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnutej v inom členskom štáte Európskej únie do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 na ods. 1 nariadenia, a to v súvislosti s preukázaním zachovania pevných väzieb a bydliska žalobcu na území Slovenskej republiky počas výkonu posledného zamestnania na území Írska.

5. Krajský súd uviedol, že uplatnenie si nároku na dávku v nezamestnanosti v štáte inom, ako v štáte posledného zamestnania, je výnimkou z pravidla, že nárok na dávku v nezamestnanosti by si mala nezamestnaná osoba prednostne uplatniť v štáte posledného zamestnania. Cieľom nariadenia bolo podporiť hľadanie práce v tom členskom štáte, v ktorom dotknutá osoba bezprostredne predtým platila príspevky na poistenie v nezamestnanosti a zároveň aj to, aby štát niesol bremeno výplaty dávky v nezamestnanosti. Koordinačné predpisy všeobecne určujú, že pri skončení výkonu zárobkovej činnosti by si nezamestnaný mal uplatňovať nárok na dávku v nezamestnanosti v štáte, v ktorom práve ukončil zamestnanie. V takýchto prípadoch sa žiadosť o dávku v nezamestnanosti posudzuje podľa právnych predpisov príslušnej krajiny. Keď nezamestnaný požiada o dávku v nezamestnanosti v inom členskom štáte, tento členský štát je v súlade s koordinačnými predpismi povinný skúmať, či je možné dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú v zahraničí zohľadniť v konaní o nároku na dávku v nezamestnanosti. Takúto dobu je možné zohľadniť len v prípade zachovania pevných väzieb a bydliska v členskom štáte, v ktorom si dotknutá osoba uplatňuje nárok na dávku v nezamestnanosti.

6. Krajský súd prisvedčil žalobcovi, že správne orgány nevykonali dostatočným spôsobom dokazovanie na preukázanie záveru prijatého v napadnutých rozhodnutiach, ktorý ich viedol k nepriznaniu nároku na dávku v nezamestnanosti žalobcovi na Slovensku, uplatnenú žiadosťou zo dňa 06.07.2017, a to v preukázaní skutočnosti, či žalobca v období, ktoré je rozhodné pre posúdenie nároku na dávku v nezamestnanosti mal alebo nemal zachované centrum záujmov na území Slovenskej republiky.

7. Z obsahu skutkovej a právnej argumentácie správnych orgánov oboch stupňov pre krajský súd vyplynulo, že podľa názoru správnych orgánov je potrebné v súlade s uvedenými nariadeniami pojem „bydlisko“ chápať v širších súvislostiach ako miesto, kde sa fyzická osoba trvalejšie zdržiava, kde je jej centrum záujmov, kde trávi svoj voľný čas. Dôležitá na posúdenie bydliska je aj rodinná situácia a rodinné väzby dotknutej osoby a taktiež povaha vykonávanej zárobkovej činnosti vo vzťahu k jej trvalosti, stabilite a dĺžke trvania. V tejto súvislosti zároveň pojem „trvalý pobyt“ nie je možné stotožňovať s pojmom „bydlisko“. Podľa čl. 1 písm. j/ nariadenia „bydlisko“ je miesto, kde osoba zvyčajne býva. Na základe všetkých dostupných informácií si podľa názoru správneho orgánu prvého stupňa a žalovanej žalobca vytvoril podľa záverov administratívneho konania počas posledného zamestnania centrum záujmov na území Írska.

8. Krajský súd konštatoval, že rozhodnutie správneho orgánu o požadovaných nárokoch žalobcu musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci, preto poukázal na povinnosť správneho orgánu zisťovať skutkový stav podľa § 195 ods. 1 a 3 zákona o sociálnom poistení, ktorý ukladá organizačnej zložke sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupovať tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci a na ten účel jej ukladá obstaráť potrebné podklady na rozhodnutie. Pri posudzovaní veci má povinnosť objasňovať rovnako dôsledne všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech alebo neprospech účastníka konania. Preto je dôležité v rámci koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia zabezpečiť, aby nedošlo nielen k neoprávnenému prekryvaniu dávok z rôznych členských štátov, ale i to, aby následne žiadateľ o dávku (žalobca) nezostal mimo systému sociálneho zabezpečenia oboch dotknutých členských štátov. V administratívnom konaní mali správne orgány okrem inej povinnosť zistiť skutočný stav veci tak, aby neboli žiadne pochybnosti o tom, či žalobca mal zachované bydlisko a pevné väzby na území Slovenskej republiky a v tomto smere mali vykonať potrebné dokazovanie (čl. 11 vykonávacieho nariadenia). Otázka centra záujmov bola podľa názoru krajského súdu správnymi orgánmi skúmaná príliš formálne, bez dostatočného odôvodnenia, v súlade s myšlienkou, že dlhšie trvanie zamestnania v zahraničí (11 rokov v Írsku) prináša záver o tom, že centrum záujmov žalobcu vzniklo v Írsku, a to aj bez prihliadnutia na stabilitu bytovej situácie žalobcu v Írsku (striedanie rôznych podnájomov so spolubývajúcimi). Taktiež nepovažoval krajský súd za zásadné ani poukázanie žalovanej na tú skutočnosť, že žalobca mal v Írsku brata, s ktorým sa stretával, a že žalobca na území Slovenska nevlastní nehnuteľnosť, pričom toto vyhodnotil ako nepostačujúce na prijatie záveru o tom, že centrum záujmov žalobcu je v Írsku.

9. Krajský súd vyhodnotil námietku žalobcu ohľadne toho, že v správnom konaní nebolo vykonané žiadne dokazovanie na zistenie toho, či je možné dosiahnuť dohodu členských štátov vo veci posúdenia bydliska žalobcu podľa čl. 11 vykonávacieho nariadenia ako nedôvodnú. Zastával názor, že podľa uvedeného ustanovenia by bolo nutné postupovať v prípade, ak by došlo k rozdielu v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určenie bydliska. V takom prípade by tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určili centrum záujmov dotknutej osoby (teda žalobcu) na základe kritérií stanovených v uvedenom článku. V prejednávanom prípade však nedošlo k rozdielnym stanoviskám vo veci posúdenia bydliska žalobcu medzi príslušnou inštitúciou Írska a Sociálnou poisťovňou, pobočka Trebišov, pretože príslušná inštitúcia Írska za daných okolností nemala dôvod posudzovať bydlisko žalobcu. Žalovaná preto správne po písomnej výmene informácií s príslušnou inštitúciou Írska zvolila aplikáciu kritérií stanovených v čl. 11 ods. 1 písm. a/ a b/ vykonávacieho nariadenia.

10. Vzhľadom na uvedené vyššie dospel krajský súd k záveru o potrebe zrušenia rozhodnutí správnych orgánov oboch stupňov v rozsahu a z dôvodov uvedených v ustanoveniach § 191 ods. 1 písm. c/, e/ S.s.p., keďže zistenie skutkového stavu žalovanou, ako aj prvostupňovým správnym orgánom bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci. Bez komplexného posúdenia zásadných otázok týkajúcich sa predmetného konania sú teda rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, predovšetkým v otázkach hodnotenia centra záujmov žalobcu a zachovania obsahu pojmu jeho bydliska, s ktorými sa správne orgány v administratívnom konaní dôsledne nevysporiadali, nezákonné. Považoval za nevyhnutné, aby správne orgány vykonali dokazovanie v rozsahu dostatočnom na zistenie všetkých okolností a pohnútok žalobcu v súvislosti s jeho odchodom zo Slovenska v roku 2006 do Írska a pobytom v skúmanom období v zahraničí, pričom uvedené skutočnosti je potrebné podľa krajského súdu posudzovať individuálne, zvlášť vo vzťahu ku každej žiadosti o dávku v nezamestnanosti, bez ohľadu na fiškálny záujem štátu. Je potrebné brať na zreteľ nielen to, kde bude napokon preukázané, že žalobca mal bydlisko v rokoch 2006 až 2017, konkr. v rokoch 2014 až 2017, ale najmä, kde má najpevnejšie väzby a kde sa do budúcnosti bude chcieť usadiť a cítiť najlepšie sociálne i spoločensky ukotvený, prihliadajúc najmä na rodinné, spoločenské, ale aj pracovné väzby. Bude preto potrebné doplniť dokazovanie k otázke preskúmania tvrdení žalobcu o neprerušení väzieb so Slovenskou republikou a o stabilite bydliska na území Slovenskej republiky. Po doplnení dokazovania bude povinnosťou správneho orgánu prvého stupňa opätovne vo veci rozhodnúť, a to v súlade správnym súdom naznačeným smerom.

11. Záverom krajský súd poukázal na to, že v súlade s nariadením, pravidlá koordinácie vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia patria do rámca voľného pohybu osôb a mali by prispieť k zlepšeniu životnej úrovne a podmienok zamestnania. Všeobecná zásada rovnakého zaobchádzania je mimoriadne dôležitá pre pracovníkov. Žalobca by preto nemal byť diskriminovaný za využitie práva voľného pohybu osôb za účelom nájdenia si zamestnania v inom členskom štáte, keď zamestnanie nenašiel v domovskom členskom štáte. Uvedené nariadenie sleduje podľa názoru súdu najmä zámer, aby občan členského štátu bez dohody a komunikácie o podstatných okolnostiach posudzovaného prípadu sa neocitol napokon bez krytia touto dávkou sociálnych systémov členských krajín, vzhľadom na záver tohto členského štátu, ktorý vybavuje žiadosť uchádzača o tento typ dávky poistenia zamestnanej osoby.

II.

Kasačná sťažnosť žalovanej

12. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podala žalovaná v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť. V dôvodoch kasačnej sťažnosti namietala, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p) a súčasne sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§440 ods. 1 písm. h/ S.s.p.) Navrhovala, aby pôvodne najvyšší súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. Žalovaná k vytykanému nedostatku krajským súdom o nedostatočne zistenom skutkovom stave úvodom svojej kasačnej sťažnosti skonštatovala, že z rovnakého dôvodu bolo v tejto veci zrušené i rozhodnutie žalovanej č. 56516-2/2017-BA zo dňa 06.11.2017 a to rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 6Sa/1/2018 zo dňa 24.10.2018, právoplatným dňa 27.12.2018. V uvedenom rozsudku krajský súd zaviazal žalovanú na vykonanie dopĺňujúcich úkonov za účelom dôsledného došetrenia skutkového stavu vo veci nároku žalobcu na dávku v nezamestnanosti, pričom ako uviedla, všetky skutočnosti, ktoré bola žalovaná zaviazaná preskúmať, boli v priebehu konania o nároku žalobcu na dávku v nezamestnanosti dôsledne zistené, čo žalovaná podrobne uviedla v napadnutom rozhodnutí (str. 4-7)

14. Žalovaná opakovanne zdôraznila, že bydlisko žalobcu bolo posúdené na základe celkového zhodnotenia všetkých dostupných informácií, a to na základe objektívnych skutočností vyplývajúcich z formulára U002, ktorý osvedčila príslušná Írska inštitúcia dňa 25. júla 2017, údajov, ktoré žalobca uviedol v Žiadosti o dávku v nezamestnanosti a vo Vyhlásení žiadateľa na účely posúdenia bydliska, predložených Sociálnej poisťovni, pobočka Trebišov, dňa 7. júla 2017, informácií získaných výsluchom žalobcu, uskutočneným dňa 28. augusta 2017 a doplňujúcim výsluchom zo dňa 8. júla 2019, stanoviska príslušnej írskej inštitúcie zo dňa 25. októbra 2019 v spojení s jej predchádzajúcimi stanoviskami a údajov vyplývajúcich zo všetkých písomných dokumentov predložených žalobcom v konaní o jeho nároku na dávku v nezamestnanosti. Na základe uvedeného boli bez akýchkoľvek pochybností rozhodujúce skutočnosti svedčiacie o mieste bydliska žalobcu v súlade s čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia preukázané, že žalobca si bydlisko na území Slovenskej republiky počas výkonu činnosti zamestnanca v zahraničí nezachoval.

15. Taktiež sa nestotožnila so všeobecným konštatovaním krajského súdu, že v konaní o nároku žalobcu na dávku v nezamestnanosti nebol dostatočne zistený skutkový stav veci a to najmä preto, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol, ktoré skutočnosti mali byť podľa jeho názoru v konaní dôslednejšie, príp. iným spôsobom zistené a preukázané. Skutkový stav veci považuje za dostatočne zistený a vykonanie ďalších dôkazov nie je spôsobilé priniesť iné závery ako tie, ktoré vyplynuli z vyčerpávajúco zisteného stavu veci.

16. K bodu 36 rozsudku žalovaná uviedla, že žalobca bol dlhodobo zamestnaný, a teda aj odvádzal povinné poistenie na poistenie v nezamestnanosti na území Írska, preto si o dávku v nezamestnanosti mal požiadať v Írsku. Súčasne poukázala na to, že žiadne ustanovenie či už základného alebo vykonávacieho nariadenia nezakotvuje, že nezamestnané osoby musia mať nárok na dávku v nezamestnanosti buď v štáte zamestnania, alebo v štáte pôvodu, prípadne v inom štáte, kde o túto dávku požiadajú, a to aj bez splnenia podmienok stanovených legislatívou daného štátu. Koordináčny predpis taktiež nezakotvuje právo osôb pracujúcich v členskom štáte Európskej únie uplatniť si nároky na sociálne zabezpečenie v ktoromkoľvek členskom štáte EÚ a požadovať bezpodmienečné zohľadnenie dôb poistenia v nezamestnanosti dosiahnutých na inom území na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti. Účelom uvedeného je zabrániť zneužívaniu sociálneho systému v podobe výberu členského štátu EÚ, v ktorom si nezamestnaný uplatní nárok na dávku v nezamestnanosti. Zdôraznila, že nezamestnané osoby, ktoré dosiahli doby poistenia v nezamestnanosti len na území štátu pôvodu nemajú právo výberu členského štátu EÚ, v ktorom požiadajú o dávku v nezamestnanosti.

17. Žalovaná sa nestotožnila s konštatovaním krajského súdu o tom, že otázka centra záujmov bola správnymi orgánmi skúmaná príliš formálne, bez dostatočného odôvodnenia. Žalovaná v tejto súvislosti odkázala na odôvodnenie rozhodnutia v rozsahu 9 strán, v ktorom sa dôkladne vyjadrila ku všetkým zisteným skutočnostiam ako i námietkam žalobcu. Taktiež okolnosti a pohnútky žalobcu v súvislosti s jeho odchodom zo Slovenska v roku 2006 do Írska boli zistené v doplňujúcom výsluchu žalobcu, ktorý sa uskutočnil 8. júla 2019. Žalovaná zásadne odmietla, žeby v konaniach o nároku na dávku v nezamestnanosti bolo prihlíadané na fiškálne záujmy štátu, nárok je vždy posudzovaný podľa príslušných právnych predpisov. Skutočnosť, kde sa žalobca v budúcnosti plánuje usadiť je pri posudzovaní jeho bydliska počas výkonu poslednej zárobkovej činnosti irelevantná, keďže v súlade s čl. 65 ods. 2 základného nariadenia preukázanie zachovania bydliska na území Slovenskej republiky sa hodnotí najmä počas výkonu posledného zamestnania na území členského štátu EÚ.

18. Žalovaná súčasne namietala, že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu a poukázala na rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžsk/1/2020 zo dňa 08.12.2020, sp. zn. 9Sžsk/90/2019 zo dňa 25.11.2020, sp. zn. 1Sžsk/38/2017 zo dňa 27.11.2018, sp. zn. 1Sžso/26/2016 zo dňa 30.06.2018 a rozsudok sp. zn. 10Sžsk/5/2016 zo dňa 13.12.2017, v zmysle ktorých sa najvyšší súd stotožnil s právnym názorom Sociálnej poisťovne ohľadne bydliska.

19. S odkazom na vyššie uvedené argumenty, zotrvávajúc tiež na obsahu Vyjadrenia k žalobe, považuje žalovaná rozsudok za nesprávny, vydaný na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a odklonením sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

III.

Vyjadrenie žalobcu ku kasačnej sťažnosti

20. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti žalovanej, napriek doručenej výzve zo strany krajského súdu, písomne nevyjadril.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

21. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky bol formálne zriadený ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov dňa 1. januára 2021 a na základe zák. č. 423/2020 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou súdnictva.

22. Podľa ust. § 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021.

23. Podľa ust. § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

24. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ v spojení s § 438 ods. 2 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 S.s.p.) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovanej je dôvodná.

25. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 4Sa/11/2020-36 zo dňa 18. februára 2021, ktorým krajský súd podľa § 191 ods. 1 písm. c/ a e/ S.s.p. rozhodnutie žalovanej Sociálnej poisťovne, ústredie č. 45352-2/2020-BA zo dňa 29.04.2020 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne pobočka Trebišov č. 9131/2019-TV-DnV zo dňa 11.11.2019 zrušil a vec vrátil prvostupňovému správne mu orgánu na ďalšie konanie.

26. Predmetom preskúmvacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovanej č. 45352-2/2020-BA zo dňa 29.04.2020, ktorým odvolanie žalobcu zamietla v celom rozsahu a potvrdila napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Trebišov. Prvostupňový správny orgán svojim rozhodnutím č. 9131/2019-TV-DnV zo dňa 11.11.2019 rozhodol o tom, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a podľa článku 61 Základného nariadenia.

27. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe, či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi. Správny súd v správnom súdnictve poskytuje ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 2 ods. 1 S.s.p.). Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania (§ 5 ods. 2 S.s.p.). Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 S.s.p.) Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy (§ 177 ods. 1 S.s.p.)

28. Kasačný súd dáva tiež do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 199 a nasl. S.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorou namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení a na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

29. Kasačný súd zistil, že krajský súd v danej veci v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite nepostupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v prvej a tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, keď súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, napadnutého žalobou, nevykonal v súlade s právnou úpravou ustanovenou v zákone č. 461/2003 Z. z. v spojení s Nariadením (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia ako i Nariadením (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia, z ktorých dôvodov kasačný súd považoval právny záver správneho súdu o nedostatočne zistenom skutkovom stave zo strany žalovanej za nesprávny.

V.

Právne posúdenie kasačným súdom

30. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

31. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

32. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 v súvzťažnosti s čl. 2 ods. 2 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok.

33. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

34. Z citovanej právnej úpravy ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

35. Vychádzajúc z uvedeného kasačný súd v kasačnom konaní pri prieskume zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu sa zaoberal námietkami sťažovateľky, ktorými bolo vytýkané správne súdu nesprávne právne posúdenie veci, keď v danej veci náležite nevyhodnotili skutkové okolnosti, ktoré posúdili v rozpore so základným nariadením a vykonávacím nariadením.

36. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2 (čl. 7 ods. 2 ústavy).

37. Slovenská republika vstupom do Európskej únie preniesla časť svojich právomoci na Európsku úniu v určenej miere a svojím vstupom do Európskeho spoločenstva sa súčasne zaviazala k uplatňovaniu právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie. Právne záväznými aktami na úseku sociálneho zabezpečenia pre členské štáty Európskej únie (teda aj pre Slovenskú republiku) sú základné nariadenie a vykonávacie nariadenie.

38. Podľa článku 48 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Konsolidované znenie), Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijímú v oblasti sociálneho zabezpečenia opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na poskytnutie voľného pohybu pracovníkov; za týmto účelom uzavrie dohody, ktoré migrujúcim pracovníkom bez ohľadu na to, či ide o zamestnancov, a na nich závislým osobám zabezpečia: započítanie všetkých období braných do úvahy podľa zákonov príslušných krajín za účelom získania a trvania nároku na dávky a vypočítanie ich výšky; vyplácanie dávok osobám s bydliskom na území členských štátov.

39. Podľa článku 65 ods. 2 Základného nariadenia, úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydlisko v členskom štáte inom, ako je príslušný štát a ktorá má naďalej bydlisko v tomto štáte, alebo sa vráti do tohto štátu, má byť k dispozícii službám zamestnanosti v členskom štáte bydliska. Bez toho, aby bol dotknutý článok 64, úplne nezamestnaná osoba môže ako doplňujúci krok prihlásiť sa u služieb zamestnanosti členského štátu, v ktorom vykonávala svoju poslednú činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

40. Podľa článku 65 ods. 5 písm. a/ Základného nariadenia, nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.

41. Podľa článku 1 písm. j/ Základného nariadenia, "bydlisko" znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva;

42. Podľa článku 3 ods. 1 písm. h/ Základného nariadenia, toto nariadenie sa vzťahuje na všetky právne predpisy, ktoré sa týkajú týchto častí sociálneho zabezpečenia: dávky v nezamestnanosti;

43. Podľa článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia, ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie, tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať:

a/ dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov;

b/ situáciu dotknutej osoby vrátane:

i/ povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy;

ii/ jej rodinného stavu a rodinných väzieb;

iii/ vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti;

iv/ v prípade študentov zdroja ich príjmov;

v/ jej bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná;

vi/ členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely

44. Podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2017, poistenec má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných troch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej dva roky, ak tento zákon neustanovuje inak.

45. Kasačný súd úvodom poukazuje na to, že podľa základného pravidla obsiahnutého v článku 61 ods. 1 a 2 Základného nariadenia sa doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu zohľadnia ako keby boli dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov v prípade, že daná osoba bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie ukončila doby poistenia dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov. Z dôvodu, že žalobca takto doby poistenia podľa slovenských právnych predpisov bezprostredne pred jeho zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahol, bolo potrebné posúdiť, či sa doby poistenia získané v Írsku môžu zohľadniť podľa článku 65 ods. 5 písm. a/ Základného nariadenia, ktorý predstavuje výnimku z uvedeného základného pravidla, a podľa ktorého by žalobca poberal dávky v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky, ako keby sa na neho tieto predpisy vzťahovali počas jeho poslednej činnosti zamestnanca, a to v prípade, ak si na území Slovenskej republiky zachoval bydlisko. Pod pojmom „bydlisko“ v zmysle únievom sa nechápe trvalý alebo prechodný pobyt podľa vnútroštátnych predpisov Slovenskej republiky. Podľa článku 1 písm. j/ Základného nariadenia pojem „bydlisko“ znamená zvyčajné bydlisko, t.j. miesto, kde majú dotknuté osoby zvyčajné bydlisko a v ktorom sa zároveň nachádza obvyklé centrum záujmov. „Bydlisko“ predstavuje v tomto zmysle autonómny pojem vlastný právu Únie (pozri rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-90/97 Swaddling, bod 28,29). Kritéria, ktoré treba vziať pri určovaní miesta zvyčajného bydliska osoby do úvahy a ktoré boli sformulované v judikatúre súdneho dvora sú v súčasnosti kodifikované v čl. 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia. Vychádzajúc z rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-90/97 Swaddling bod 29, malo by sa prihliadať na rodinné pomery zamestnanca; dôvody ktoré ho viedli k presťahovaniu; dĺžka a plynulosť jeho bydliska; skutočnosť (pokiaľ je to relevantné), že je v stabilnom zamestnaní; jeho úmysel, ktorý vyplýva zo všetkých okolností. Taktiež treba zobrať na zreteľ dĺžku obdobia zdržiavania sa na území daného štátu, dĺžku a stabilitu výkonu zárobkovej činnosti, dĺžku trvania pracovnej zmluvy, rodinný stav a rodinné väzby, bytovú situáciu a stabilitu tejto situácie a miesto, kde dochádza k zdaňovaniu príjmov. Tento zoznam však nie je taxatívny, nestanovuje žiadne preferenčné poradie rôznych kritérií vymedzených v odseku 1 tohto článku a všeobecne sa zdôrazňuje povinnosť prihliadať na špecifické okolnosti toho ktorého prípadu.

46. Krajský súd nepovažoval zistenie skutkového stavu správnymi orgánmi za dostatočné na riadne posúdenie veci. Vytýkal žalovanej, že nevykonali dostatočným spôsobom dokazovanie v preukázaní skutočností, či žalobca v období, ktoré je rozhodné pre posúdenie nároku na dávku v nezamestnanosti, mal alebo nemal zachované centrum záujmov na území Slovenskej republiky. Podľa názoru krajského súdu žalovaná otázku centra záujmov skúmala príliš formálne bez dostatočného odôvodnenia. Spochybnil záver žalovanej, že dlhšie trvanie zamestnania v zahraničí (11 rokov v Írsku) speje k záveru o tom, že centrum záujmov vzniklo v Írsku a to s prihliadnutím na ne/stabilitu bytovej situácie žalobcu, keď striedal rôzne podnájmy so spolubývajúcimi. Taktiež nepovažoval krajský súd za zásadné a v podstate za postačujúce na prijatie záveru o vzniku centra záujmov žalobcu v Írsku skutočnosť, že žalobca mal v Írsku brata a že na území Slovenskej republiky nevlastní žiadnu nehnuteľnosť. Krajský súd považoval za nevyhnutné, aby žalovaná vykonala dokazovanie v rozsahu dostatočnom na zistenie všetkých okolností a pohnútok v súvislosti so žalobcovým odchodom zo Slovenska. Nielen preukázanie bydliska žalobcu považoval krajský súd za potrebné, ale taktiež zdôraznil potrebu zohľadniť kde má žalobca najpevnejšie väzby a kde sa do budúcnosti bude chcieť usadiť a cítiť najlepšie sociálne a spoločensky ukotvený. Teda za nevyhnutné považoval doplnenie dokazovania ohľadne tvrdenia žalobcu o neprerušení väzieb so Slovenskou republikou a o stabilite bydliska na území Slovenskej republiky.

47. Žalovaná v kasačnej sťažnosti namietala nesprávne právne posúdenie zo strany krajského súdu a jeho odklon od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Skutkový stav považovala za dostatočne zistený a doplnenie dokazovania nie je podľa názoru žalovanej spôsobilé priniesť iné závery ako tie, ktoré vyplynuli z vyčerpávajúco zisteného stavu vecí.

48. Z obsahu administratívneho spisu bolo zrejmé, že žalované správne orgány pri zisťovaní skutkového stavu vychádzali z nasledovných podkladov; údaje obsiahnuté v informačnom systéme Sociálnej poisťovne, z údajov Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Trebišov, potvrdenia príslušnej inštitúcie

členského štátu EÚ Írsko, Vyhlásenia žiadateľa na účely posúdenia bydliska, Zápisnice o výsluchu zo dňa 28.08.2017, ako aj doplnených dôkazov na základe rozhodnutia Krajského súdu Košice, sp. zn. 6Sa/1/2018 zo dňa 24.10.2018 a to informácie z príslušnej inštitúcie v Írsku na základe vyžiadania pobočky Trebišov zo dňa 29.10.2019 vo veci bydliska, Zápisnice o výsluchu zo dňa 08.07.2019. Skutkové okolnosti vyplývajúce z administratívneho spisu jednoznačne potvrdzujú, že žalobca odišiel pracovať na územie Írska 5/2006. Pracoval u dvoch zamestnávateľoch; v pracovnej agentúre NOEL na základe dohody a v spoločnosti PRL Group Logistics na základe pracovného pomeru na dobu neurčitú, ktorý vznikol 9/2006 a trval do 12.05.2017. Na území Írska sa žalobca zdržiaval celkovo 11 rokov. Počas práceneschopnosti poberal žalobca nemocenské dávky z príslušnej Írskej inštitúcie. Taktiež pobyt žalobcu počas práceneschopnosti bol zo strany prvostupňového správneho orgánu presne dokumentovaný. Po skončení pracovného pomeru si žalobca nepožiadala o dávku v nezamestnanosti v príslušnej inštitúcii v Írsku a keďže nemal k dispozícii bývanie tak sa vrátil na územie Slovenskej republiky a dňa 26.06.2017 sa zaevidoval na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Trebišove ako uchádzač o zamestnanie. Ďalej bolo preukázané, že žalobca podával daňové priznania na území Írska prostredníctvom svojho zamestnávateľa. Na územie Írska žalobca odcestoval so svojim známym a približne 7 x menil ubytovanie. Na územie Slovenskej republiky prichádzal 4x ročne a počas pobytu na Slovensku býval u svojich rodičov. Od roku 2008 začal v Írsku pracovať žalobcov brat. Počas pobytu v Írsku žalobca na území Slovenskej republiky nevykonával žiadnu činnosť, nepodnikal. Je členom Reformovanej cirkvi v U.. Nevlastní nehnuteľnosť a v súčasnosti žije u rodičov. Vlastní účet v peňažnom ústave a má uzatvorené životné poistenie. Ako väzby k Slovenskej republike uviedol žalobca trvalý pobyt na území SR, rodinu, svojich blízkych a štátnu príslušnosť.

49. Podľa ust. § 195 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z., Organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie.

50. Podľa ust. § 196 ods. 1 citovaného zákona, Dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci, najmä výpovede účastníkov konania a vyjadrenia účastníkov konania a svedkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, listiny, vyjadrenia a potvrdenia iných fyzických osôb a právnických osôb. Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo skutočnosti známe z činnosti Sociálnej poisťovne.

51. Podľa ust. § 196 ods. 7 citovaného zákona, Organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

52. Podľa ust. § 209 ods. 1 citovaného zákona, Rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

53. Kasačný súd po vykonaní súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovanej v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím a konaní im predchádzajúcich pri aplikácii zákonnej úpravy uvedených právnych predpisov postupom podľa Správneho súdneho poriadku dospel k opačnému záveru ako krajský súd. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti žalovanej vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu, s námietkami žalovanej uvedenými v kasačnej sťažnosti a s prihladením na ust. § 462 ods. 1 S.s.p. dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zrušiť. Vychádzajúc z uvedeného vyššie kasačný súd dospel k záveru, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď dospel k názoru, o nedostatočne zistenom skutkovom stave správnymi orgánmi.

54. Obsah administratívneho spisu potvrdzuje, že žalovaný správny orgán v oboch stupňoch si za účelom riadneho zistenia skutkového stavu zaobstaral dostatok skutkových podkladov, ktoré boli doplnené na základe zrušujúceho rozsudku v danej veci, ktoré následne riadne vyhodnotil a ktoré ho viedli k prijatiu záveru o nezachovaní bydliska na území Slovenskej republiky. Všetky relevantné kritériá na určenie bydliska osoby boli správnym orgánom aplikované a vyhodnocované. Podľa názoru kasačného súdu zistený skutkový stav v danej veci postačoval na prijatie záveru o tom, v ktorom členskom štáte mal žalobca obvyklý pobyt a kde mal vytvorené centrum záujmov.

55. V nadväznosti na skutočnosti uvedené v odôvodnení rozhodnutia krajského súdu kasačný súd konštatuje; zdržiavanie sa žalobcu na území Írska počas trvania jeho pracovného pomeru vyhodnotil kasačný súd ako stabilné a to aj bez ohľadu na to, že sa niekoľko krát sťahoval, vždy však zotrval na území Írska (striedal podnájmy). Žalobca mal stabilné zamestnanie na území Írska preto v zmysle judikatúry súdneho dvora (napr. C76/76 Silvani di Paolo) existuje predpoklad, že tam mal bydlisko, aj keď zanechal svoju rodinu v inom štáte. Taktiež z rozhodnutia C372/02 Roberto Adanez-Vega vyplýva, že miesto „bydliska“ je určené miestom, kde sa nachádza obvyklé centrum záujmov. Skutočnosti týkajúce sa odchodu žalobcu zo Slovenska správne orgány zistili dostatočne, keď vychádzali z tvrdenia žalobcu dokumentovanom v dopĺňujúcom výsluchu dňa 08.07.2019, že dôvodom bol nedostatok pracovných príležitostí na území SR. Zhodne s názorom žalovanej, to kde má (aktuálne) žalobca najpevnejšie väzby a kde sa do budúcnosti plánuje usadiť, sú pre posudzovanie jeho bydliska počas výkonu poslednej zárobkovej činnosti aj podľa názoru kasačného súdu právne irelevantné, poukazom na to, že preukazovanie zachovania bydliska sa hodnotí najmä počas posledného výkonu zamestnania na území členského štátu EÚ. (čl. 65 ods. 2 Základného nariadenia) Tvrdenie žalobcu o neperušení väzieb so Slovenskou republikou bez opory v objektívnych skutočnostiach (čl. 11 Vykonávacieho nariadenia) resp. jeho subjektívny pocit nepostačuje k zachovaniu bydliska v SR a nutne neznamená že z pohľadu právneho poriadku aj ním je.

56. Záverom v súvislosti s konštatovaním krajského súdu v bode 39 rozsudku týkajúceho sa možnej diskriminácie pri využití práva voľného pohybu osôb kasačný súd upriamuje pozornosť na skutočnosť, že žalobca napriek tomu že mienil (V zápisnici spísanej v Sociálnej poisťovni, pobočka Trebišov, dňa 08.07.2019 žalobca okrem už uvedených informácií dodal, že po skončení pracovného pomeru v Írsku požiadal o dávku v nezamestnanosti v Írsku. Príslušná inštitúcia Írska ho však informovala, že v prípade priznania dávky v nezamestnanosti musí žalobca zostať na území Írska minimálne ďalší mesiac), nepoberal dávku v nezamestnanosti v Írsku, hoci takú možnosť mal, keďže podľa koordinačných predpisov by si mal uplatňovať nárok na dávku v nezamestnanosti v štáte, v ktorom práve skončil zamestnanie, keďže bol v krajine výkonu pracovnej činnosti poistený podľa podmienok vnútroštátnej legislatívy.

57. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti kasačný súd kasačné námietky žalovanej, ktorými namietala nesprávne právne posúdenie veci správnym súdom v zmysle § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p. vyhodnotil ako dôvodné, keďže tieto námietky spochybnili vecnú a právnu správnosť napadnutého rozhodnutia správneho súdu. Z uvedených dôvodov kasačný súd podľa § 462 ods. 1 v spojení s § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p. rozhodnutie správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

58. V ďalšom konaní bude povinnosťou správneho súdu opätovne sa vecou dôsledne zaoberať, posúdiť zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovanej v spojení s rozhodnutiami a postupom prvostupňového správneho orgánu a to v súlade s názorom kasačného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí a vo veci opätovne rozhodnúť. V novom rozhodnutí vo veci samej rozhodne správny súd opätovne o nároku na náhradu trov konania vrátane o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 S.s.p.).

59. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.